

GRADUA-MARE

(NAGYVÁRAD)

Dumineca

15 Juniu st. v.

27 Juniu st. n.

Va esi joi'a si duminică'a.

Redactiunea în

Közép-utca nr. 395.

Nr. 44.

ANUL XVI.

1880.

Pretul pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.

Pentru Români'a 2 galbeni.

George Asachi.

Unul din primii barbati de litere din timpul renascerii literaturii noastre; ca poetu, novelistu, autoru dramaticu, istoricu și ca barbatu politicu, de-o potriua vrednicu de stim'a generațiunilor ulterioare. Optu-deci și unul de ani a sacrificatu el pentru luminarea neamului românescu.

George Asachi s'a nascutu la Hertia, tîrgușoru în Moldova de sus, la 1 martie 1788. Parintele seu, dupa mórtea soției sale, s'a mutat la Leopole în Galici'a, cu tóta famili'a sa. Din etatea de 9 ani, George a urmatu acolo cursul studiilor în limb'a polóna, latina și germána, și la 1804 l'a încheiatu la universitate ca dr. în filosofía. În etate de 17 ani apoi a capetatu diplom'a de ingineru și architectu, și ca atare s'a aședatu în Iasi.

Înse devenindu bolnavu, s'a dusu la Viena, unde a facutu studiul înaltelor matematice și al picturii; de acolo s'a dusu la Roma, unde s'a aplicatu la studiul archeologiei și al limbii italiene, în care a și compusu și publicatu mai multe sonete, — pentru cari societatea literara din Roma l'a admisu între membrii extraordinari.

Întorcându-se în patria, la 1813, fu numitu profesor de sciint'a teoretico-practica a ingineritului, și el a compusu apoi antaiul cursu de matematica, algebra și geometria în limb'a romána; la 1817 a organizatu pe speșele sale unu teatru român.

De aci încolo tóta activitatea lui fu îndreptata întru înalțierea némului românescu, pâna la mórtea sa urmata la 13/25 nov. 1869.

A cumpertu și decopiatu o mulțime de documinte istorice; a pornitu unu procesu în contra calugárilor greci, și a câștigatu dela ei pentru școli câteva moși; a secvestratu o parte din manastirile grecesci, și în locul lor a înființatu școli románesci; a luat parte la compunerea regulamentului organice; a înființatu cea d'antáia fôia romána Albin'a Romána, apoi Patri'a și Buletinul oficialu al guvernului; a instituitu unu conservatoriu filarmonicu; a scrisu și a tradusu multe piese teatrale; a datu la lumina din istoria patriei mai multe broșure ilustrate, și fôia ilustrata „Icôn'a lumii“; a tradusu și în alte limbi scrieri despre románi.

El a fost membrul academie de Roma, — al Societáții Scandinave, al artilor frumóșe de Austria și al Societáții de agricultura rom.

George Asachi.

Ion Cămpineanu.

— *Discursu de receptiune la Academi'a romana.* —

(Fine.)

Cămpineanu n'a esitatu unu singuru momentu d'a luă acēsta cale.

Plinu de încredere în viitorul Românilor, și-a facutu o datorjia sacra d'a continuă lupt'a pe acelu teremu. Profitându de inghiațul Dunării scapa surveghiării poliției, se duce antâiu la Constantinopole, unde esplica situațiunea noastră politica ambasadiorilor Franciei și Engliterei, admiralului Roussin și lordului Pousomby; ei îl asculta, îl înțelegu și îl svatuescu să se duca la Paris și la Londra, recomandându-l calduros guvernelor lor respective.

Cămpineanu a pledatu prin verb'a și prin scrisu drepturile țerei la Paris și la Londra, a fost în cele mai strînse relațiuni cu Garnier Pages, cu Cormenin, cu Dupont de Leure, Berier, cu principele Czatoriski, comitele Zamoiski, cu lordul Dudley Stuart, cu lordul Morpith, și cu mai multi din ômenii influenti în parlamente; a fost ascultat cu celu mai mare interesu de Thiers și de Palmerston, șefii cabinetelor englesu și francesu; înse totu ce a pututu dobândi, a fost asigurarea, că nu eră departatu momentu, când Europa se va hotari a luă mesuri în contra acțiunii Rusiei în Orientu, și că atunci memorandele și arctările sale vor fi luate în fôrte seriôsa considerațiune.

La întorcerea sa pe la Viena, voindu să veda pe principele Metternich, cancelarul i-a tramisu respunsu că cunoșce cestiunea despre care vré să-i vorbésca, dara că sânt considerațiuni politice, cari nu-i permitu a se ocupă de dēns'a; ajunsu la Lugosiu, Cămpineanu a fost arestatu și dusu supt paza în închisôrea dela Caransebesiu, de unde predatu guvernului românu, care l'a deținutu închisu doi ani la monastirea Marginenii, și de acolo transferatu la monastirea Plumbuit'a; nu s'a liberatu din închisôre de cât la anul 1841, de odata cu sosirea unui firmanu prin care, dupa o înțelegere între ambasadiorul Rusescu și Vizirul, se ordonă Domnului să deschida obștēsca adunare.

Alesandru Ghica lasase să se înțelga în mai multe ocațiuni, că se supunea cu nemulțamire la sfaturile și înjunțiunile consulatului rusescu, și astfel perduse simpatie imperatului Nicolae.

De și căstigase multu în opiniunea țerei în ultimii ani ai domniei sale, dara nu i se putea uită slabițiunea ce aretase în lupt'a de doi ani susținuta de partitul patriotu în revisuirea regulamentului. Adunarea din 1841 se deschidea nu ca să îndrepteze abuserile și să chame pe Domnu la paz'a legilor, dara ca să-l restôrne, căci așa eră voint'a țarului. Îndata dupa cetirea oficiului de deschidere și verificarea titlurilor deputatilor alesi, a eșitu la ivêla faimôs'a dolentia care a provocatu venirea comisariilor: generalul Duhamel și Șekib Efendi, precursori mazilfei lui Ghica și a simulacrului de alegere, care în anul 1842 a suitu pe George Bibescu pe scaunul domniei.

A fost ceva duiosu a vedé o tinera femeia, una din fetele celei mai mari case din Bucuresci, pe nepôt'a Dudescului, alergându pe vreme de ierna cu copilul la sinu, cutreerându pamântul din orașu în orașu, din închisôre în închisôre, cautându pe soțul ei; așa a facutu Catinca Cămpineanu, pâna ce a descoperitu pe barbatul ei în temniț'a dela Caransebesu.

Dintr'acelu momentu ea nu s'a mai despartitu de dēnsul, a împartașitu cu el esiliul și temniț'a.

Trei ani de închisôre și sânetatea sa ruinata, nu au pututu să-i slabésca credințele, nici să-i inasprésca caracterul blându și voiosu. El n'a pastratu în inim'a lui nici resimțimentul, nici dorinț'a de resbunare; facea

fia-caruia partea slabițiunilor omenesci și a necesităților politice, el đicea, că Români sunt toti patrioti și că între ômenii cari își iubescu țer'a se afla totdeuna puncturi de contractu și idei asupra cărora totdeuna se potu unî într'o lucrare comuna. Nimeni n'a fost mai îndrasnetu și mai infocatu de cât dēnsul în desbateri și nimeni n'a pastratu mai puçina mânia de cât dēnsul. În viêt'a politica sciea, că nu trebuie nici pisma, nici resimțimentu personalu.

Din convorbirile sale cu ômenii politice de atunci dobândise convingerea, că cu tota indiferenț'a ce aretă Franci'a, Engliter'a și chiar Austria, pentru drepturile Românilor; ele înse hraniau ide'a de a se folosi de cea d'antâiu împregiurare, pentru a pune o stavila influinței rusesci și planurilor sale ambițioșe în Orientu, și că de la acelu momentu și dela împregiurările în cari se va află atunci Europa, va depinde viitorul României.

Cămpineanu nu a avutu alta ambițiune de cât aceea de a servi țer'a lui prin sfaturile sale luminate și de a deșteptă opiniunea publica a Europei asupra drepturilor noastre. Pe atunci aspirațiunile sale și a celor mai înaintati patrioti, se marginiau în redobândirea autonomiei și în stabilirea unui regimu constituționalu; invidiosii și curtesanii nu vedeau alt'a în zelul și în devotamentul seu de cât unu ambițiosu de rēndu, și-l denunciau Domnului ca pe unu conspiratoru și ca unu aspirantu la domnia, în cât Alesandru Ghica, amicul seu din copilăria și camaradul seu de arme, avusese slabițiunea de a-l crede astfel, cum îl depingeau acei cari îl sapau, lingușindu-l, și ajunsese a-l persecută.

Guvernele cari nu-si au puterea și spriginul în stima și în iubirea națiunii, și cauta a se susține numai prin străini, sânt totdeuna temătoare; atribue nemulțamirile și desafecțiunea poporului numai intrigilor opozițiunii și vênării de putere; în zelul și devotamentu pentru binele publicu nu vedu de cât interesu personalu, invidia și ambițiune prôsta.

Nu sciu dēca multi Români au avutu bôl'a domniei; dar ceea ce este siguru, este că acestu ponosu l'au purtatu toti aceia cari s'au bucuratu de ôre-cari considerațiuni între concetățenii lor; toti acei cari n'au pututu să se impace cu abuserile și cu calcările de lege. Curtesanii au profitatu totdeuna de slabițiunea omenescă, la adăpostul cărora nu au fost totdeuna domni nostri; lingușitorii, ca să-si faca mâna buna la domnia, arêta pe omul care apera drepturile țerei ca pe unu competitoru, care voiesce să restôrne și să se suie el pe tronul. Cămpineanu đicea într'o đii unuia dintre acești falsi amici ai puterii, însărcinati să-i sondeze cugețările:

„Spune Mariei Sale să nu se téma de unu aspirantu la domnia, care își pierde timpul cautând'o aiurea de cât acolo, de unde se pôte da“.

Numai dupa caderea sa din domnia, Alesandru Ghica a înțelesu cine-l surpase, și că acela nu eră vechiul seu amic.

Înainte cu câte-va luni de caderea lui Ghica, Cămpineanu scriă domnului Moldoviei Mihaiu Sturdza, că schimbarea domnului țerei românesci devenise inevitabila și că sosise momentu de a unî amēndoue corônele pe capul unui singuru domnu. Mihaiu Sturdza n'a îndrasnitu nici să ié el inițiativ'a, nici să lase pe boerii din Bucuresci să o faca, temēndu-se să nu displaca curților imperatesci.

La eșirea sa din închisôre, Cămpineanu și-a gasitu averea fôrte redusa și a fost obligatu a duce o viêtia de privațiuni; înse cas'a lui modesta eră totdeuna deschisa cu afabilitate tuturor amicilor sinceri ai românismului și ai libertății; ômenii de inima și de spirit, de tôte vârstele și de tôte condițiunile, erau siguri a gasi la dēnsul o primire plina de amenitate, esemple bune

și sfaturi fratiesci. Jocul de cărți, răspândit pe atunci în toate casele, la dânsul eră înlocuit prin convorbiri instructive despre istoria, literatura și știința. Tinerii, atrași cătra dânsul de numele mare ce-si facuse, gasiau în cas'a sa o viață simplă, fără lăcuș și fără ostentațiune, o familie unită, o primire afectuoasă și o societate aleasă; clasele și generațiunile se apropiiau în locu de a stă arasna unele de altele; se facea între dânsesele unu schimbu de idei și de sentimente înalte și generoșe. Acolo s'a facutu cimentarea omenilor de sus cu cei de jos, întru cei tineri și cei beșrani.

La 1848 sosise timpul ca ideile de libertate și de egalitate să cêra a trai la lumina mare. Misiunea Cămpineanului eră împlinită.

„Restaurarea regulamentului, îmi scriă el la Constantinopole, dupa caderea guvernului provisoriu, s'a facutu cu o mare pompa dinaintea unui publicu confundatu în întristare; omenii cari presidau la acea solemnitate, simțiau, că galvanisêza unu corpu mortu. Cele trei luni de libertate au lasatu urme adânci în inimile românilor; gurile se potu astupă, dar ideile nu potu fi omorite. Se pregatesce pentru voi o lista de proscripțiune și de confiscare a averilor. Acei cari vor bravă esiliul și privațiunile și vor reziste la cursele cari se vor întinde și la tentațiunile, la cari veti fi espusi, se vor întorče peste câțiva ani într'o patria liberă“.

Sânt departe de noi acei timpi de convincțiuni profunde, de lupte staruitoare, de devotamente entusiaste, cari animau atâtea inimi nobile și generoșe, o viață plină de abnegațiune, de privațiuni și de suferințe; multi nu mai sânt, multi au cađutu supt povar'a suferințelor. În tinereea româna domniă numai credința în idei, iubirea binelui, și nu eră locu în inimi de căt pentru virtutile acele cari se ceru dela unu poporu ca să pōta sdrobi lanțurile și fără cari virtuti nu se pōte conservă libertatea.

Acum viața politica, fiindu multu mai lesne, pasiunile de partidu, luptele personale și ambițiunile mici, aparu mai multu la suprafața; dar nici sentimentul binelui, nici patriotismul nu au parasitu poporul român, plinu de inima și vioicune; nu avemu de căt să vedemu abnegațiunea cu care au alergatu toti, dela micu până la mare, la fruntaria, când țer'a le-a cerutu brațul și peptul; nu avemu de căt să vedemu eroismul cu care s'au luptatu când li s'a spusu că este pentru liberarea patriei și pentru glori'a ei. Nu! scepticismul nu a cuprinsu inim'a Românului; vedeti întristarea și lacremile lui când perde pe câte unu omu de bine, unu omu de o viață pură și plina de devotamentu, precum l'amu vedutu la mōrtea Cămpineanului și la mōrtea fratilor Golești.

La apelul Cămpineanului toti Românii raspundeau, pentru că el sciă să apropie inimile și să cimenteze ideile; sciă să pue poes'ia în logic'a sa.

Întrarea oștirilor straine la 1848, mōrtea tinerei și virtuōsei sale soții, sufletu nobilu, spiritu ornatu, cađuta victima a iubirii și a devotamentului cătra familia sa în timpul cholerei, și esiliul amicilor sei cei mai afecțiunati: Nicolae Balcescu, Ruset, Voinescu II etc. au fost pentru Cămpineanu trei lovituri de supt cari nu s'a mai pututu ridică. Întristarea a cuprinsu sufletul seu și acoperitu cu unu velu de melancolia caracterul celu mai veselu și mai glumetiu; și spiritul seu vioiu a mersu scađându din ți în ți.

Vedut'ati unu beșranu gârbovitu înainte de ani, care d'abiă isi ducea picōrele până în gradin'a Cismigiuului, unde remănea ore întregi pe o lavitã, cu capul plecatu spre pieptu? Acelor cari i vorbeiau, le raspundea cu rîsu seu cu plânsu, dupa cum subiectul vorbeii i aducea suveniri vesele seu triste ale vieții sale; trecătorii se

descoperiau cu respectu dinaintea lui, ier beșranii se opriau și-l aretau copiilor.

Acela eră Cămpineanu, marele patriotu, o umbra care trecea ca o protestare via în contra nedreptății, a persecuțiunilor și a apesărilor.

Ion Ghica.

Misteriul Noptii.

— Romanu, de *Claire de Chandeneux*. —

(Urmare.)

— Dar mân'a dtale tremura ca varg'a. Și eu tremuram așa, când fiindu înca mașinistu soția mea se certă. Atunce eram incapabilu să lucrezu ceva. Însedar, așa mi-i natur'a. Pentru acêst'a trebui să parasescu acea ocupațiune, care îmi legă mânilor. În cancelaria totusi îmi îndeplinescu mai ușor lucrul.

Justin Reboux eră șeful cancelariei de expedițiune a fabricei.

Dar Ismérie din totu ce dîse acestu omu, auđi numai o vorba, că adeca dânsul a fost mașinistu.

Omul acesta putea să scia secretul incuiatōrelor. Dânsul viniă adese ori în cassa, și precum se vede, eră rivalul ei.

— Oh! Dōmne, — cugetă întru sine. Omul acesta a voit să me pēda?

Justin Reboux facu cu capul și se desparți de Ismérie, trecēndu falosu înainte pe coridoru.

III.

Diu'a acêst'a fu grozavu de lungu pentru Ismérie.

Întēplarea cea mai mica putea să nimicēasca tōta speranța ei. Dēca Forster ar veni jos în cassa, și — precum adeseori avea datin'a — ar scontră cuprinsul aceleia, totul avea să fia perdutu.

Înse Forster nu scontră cass'a. Ea puse cele șapte sute de franci economisati între banii lui Forster, și lu-cră încetu în cassa.

Banuiel'a, care trecu unu momentu prin mintea ei, înca nu putu să îmbrace forma mai hotarita.

Singur'a ei îngrigire fu, că cum ar putē suplini defectul, și înca nu cugetă la aceea, că ore cine l'a pututu sevērși?

De cătra sēra încuiă cass'a și în fine liberă, înse forte iritata se duse sus în odaia sa la Juliette.

Starea copilitei nu voiă a se îndreptă. De nou se ivi parocsismul. Nu putu duce cu sine pe Juliette la Pierre Pique.

Dōra a și fost bine așa, că n'a pututu să duca cu sine copilitea. Copiul sânt curiosi și limbuti, și ori căt de bine crescuta copila eră Juliette, greșelile vârstei sale se aflau într'ens'a.

Acestu motivu mângaiă puçintel pe Ismérie, că a trebuitu să lase singura în hōla pe copilitea sa. Ea culcă de timpuriu în patu pe Juliette, i-a dîsu niște povesti frumōse, ma a și cântatu cu ochii plini de lacrimi. Numai atunce își parasit fetit'a, când aceea adormi.

Dar Juliette sciea, că mama sa a mersu la pescariul și a adormitu în linisce. Ismérie nu se temea, că fiic'a ei se va spariă, dēca se va deșteptă înainte de a se rențore ea. Deasupra patului ei se află animata icōn'a Maicei-Precurate; acea paziă fetit'a.

Icon'a acêst'a eră icon'a de altaru a capelei mici, care aprōpe de țermul apei se naltă în modesti'a-i simplă, la finea cladirilor fabricale.

În tōte duminecile se deschidea acēsta capela mica și poporaciunea ținutului umblă acolo să se rōge lui Dumnedieșu.

Odata într'unu anu, în luni'a Pascilor, locuitorii din Vienne peregrinau în procesiune bisericēscă la acēsta capela, unde miss'a mare se ține cu pompa.

(Va urmă.)

S A E O N U

Calindarul septemânei.

Ziua sept.	st. v.		Numele sântilor si serbatorile.	Sorele resare		Sorele apune
	st. v.	st. n.		Sorele	resare	
Duminica	15	27	Profetul Amosu.	4	5	7 56
Luni	16	28	S. Tihon fac. de min.	4	5	7 56
Marti	17	29	Mart. Manuilu.	4	5	7 55
Mercuri	18	30	Mart. Leontiu.	4	5	7 55
Joi	19	1	Ap. Iuda fratele Dlui.	4	5	7 55
Vineri	20	2	S. Mart. Metodi.	4	5	7 55
Sâmbeta	21	3	Mart. Iulianu.	4	6	7 54

Discuțiunea ortografiei în Academia.

III.

Dreptu continuare la cele raportate în nr. 32, 34, și 37 ai foii noastre, publicăm de asta-data următoarele estrase din două procese verbale ale Academiei Române, în cari s'a continuat desbaterea pe articole a noului proiectu de ortografia română:

*

Ședința din 13/25 aprilie, sub președinția Domnitorului.

Se citește § 4 din capitolul I, relativu la reduplicarea lui *s*, în omonime: masa (la masse) și masa (la table), casa (la caisse) și casa (la maison) etc.

Di Chintescu ca membru al comisiunii ortografice, declara, că nu ține la acestu §, fiindu gata a admite ne-reduplicarea generala a lui *s*.

Di Sion consecuentu cu cele duse în ședința precedentă, dăce că duplicarea lui *s*, se vede nevoitu a o susține întocmai în interesul fonetismului. Să ne aducem aminte, că mai toti scim căte o limba străina, și mai multu său mai puțin fără de voe, ne vedem influențati în exercițiul pronunțării. De aceea, vedându-ne deprinsi a pronunția pe *s* cu *z* când vine între două vocale, (pr. pozițiune, cas, plausibile, s. c. l.) trebuie să facem o distincțiune, când vom scrie posibil, pas și altele.

Di Fontanin arăta, că una din moștenirile cele mai frumoșe, care a remasu dela romani, numai românilor și spaniolilor, este conservarea pura a lui *s* între vocale, devenitu *z* la ceialaltă neo-latini. După cum noi dăcem casa său nasul, totu așa sântem a pronunția rosa, nasal etc., ier nu roza său nazal.

Dupa ce *di Ionescu* combate redacțiunea proiectului și *di Babesiu* o susține, închidându-se discuțiunea, se pune la votu amendamentul propusu de dnii Papadopol-Calimah și Caragiani: „În cuvintele unde se pronunția *s* să se scria cu *s*; unde *z*, să se scrie cu *z*“, — și se respinge.

Se pune la votu și se primesce § 4.

Se citește § 5, privitoru la liter'a *x*.

Di Laurianu nu înțelege pentru ce proiectul ortograficu menționeza luarea literii *x* din vechiul alfabetu campanu. Trecându la fondu, dsa observa, că din cele două alineaturi ale §-lui, alineatul al doilea lasându facultativa scrierea cu *x* său scrierea cu *s*, este de prisos și chiar contradictoriu alineatul întâiu, unde se prescrie obligatoru scrierea cu *x*.

Di Babesiu raspunde la acesta, că primul alineatu se refera la cuvinte de totu străine, ier alineatul al doilea are în vedere pe cele deja vulgarisate la noi.

Di Maiorescu, pe bas'a operei lui Corsen, demonstra originea campana, ier nu greca, a latinului *x*, adaugându totu de odata, că acestu punctu putea fi lasatu

afara din discuțiune, de vreme ce se votăza ortografi'a, ier nu istori'a ortografiei.

Di Hasdeu arăta, că din cele două alineaturi ale §, primul prevede numai pe *x* din cuvintele grece, care s'a conservatu totdeauna la romani ca *x* și nu este nici o rațiune de a-l preface în *s*; ier în alineatul al doilea se prevede numai cuvintele de origine latina. În vorbele moștenite dela romani, noi prefacem regulatu pe *x* în *s*; în neologisme înse, luate de curându din limbile surori său din latinitatea clasica, *x* pôte să se conserve, de ore ce asemeni cuvinte rămân pentru noi străine, de și romanice, său pôte să treacă în *s* prin analogia cu cuvintele latine cele moștenite, de unde resulta, că în acestu casu este bine de a lasa o latitudine facultativa.

Inchidându-se discuțiunea, se pune la votu și se primesce § 5.

Se citește § 1 din capitolul II, privitoru la liter'a *j*.

Di Laurianu desaproba procederea comisiunii de a exprima valorea fonica a lui *j* prin liter'a cirilica, care e urita, avându form'a raculai. Dsa insista apoi asupra insuficientei § așa cum este redactatu, fiindu că nu prevede casurile când trebuie să se întrebuinteze *j*. În unele localități, românii pronunția giuru în locu de juru; în altele jinere în locu de ginere; cum dar va trebui să scriem noi aceste cuvinte?

Di Ionescu raspunde, că desbaterea urmăza asupra modului de a scrie, ier nu asupra modului de a pronunția.

Punându-se la votu, se primesce § 1.

Ședința se radica la 5 ore p. m.

*

Ședința dela 14/26 aprilie. Aceasi președinția.

Ședința se deschide la 1 ora.

Di Hasdeu ca locu-țitoru de secretaru generalu, arăta că redactarea proceselor verbale relative la desbaterea proiectului ortograficu este foarte grea, mai cu sēma din caus'a dorinței vorbitorilor de a vedea espusa pe largu argumentațiunea fia-căruia, ceea ce s'ar pute face numai prin stenografia, dsa i-a rugatu pe toti și-i mai rōga de a depune la secretariatu note dezvoltate despre fia-care discursu, ier întru cât aceste nu se vor depune de cătra toti, va fi silitu a presintă într'unu modu de totu sumariu, numai rezultatele discuțiunii, de ore ce ar fi o disproporțiune de a da unele cuvântări pe largu și altele pe scurtu.

Se trece la dezvoltarea proiectului ortograficu.

Dupa o discuțiune, la care ieu parte dnii Maiorescu, Babesiu, Chintescu, Laurianu, Hașdeu și Baritiu, se primescu fără nici o modificare § 2, 3 și 4 din capitolul II, relative la sunetele palahale *ce* și *ge*, la *ș*, *ț*, *đ*, *z* și grupul *sc* și *št*. Se observa, că votul a avutu în vedere numai principiile, ier nu și exemplele aduse, cari aru pute prejudeca în unele puncturi asupra articolelor nedebatute inca.

Se citește § 5, privitoru la modul de a exprima vocal'a obscura.

Dupa o discuțiune, la care ieu parte dnii Hașdeu și Maiorescu, pe de o parte, pentru a susține, că limb'a româna, luata în totalitatea ei, nu posedă sunetul espresu prin semnul cirilicu *i*, ci numai pe celu corespunđetoru lui *ă*, pe care singuru îl cunosc macedo-românii, isiriano-românii și în parte chiar românii din Daci'a lui Traian; ier pe de alta parte dnii Chintescu, Ionescu, Sion, Alesandri, Laurianu și Babesiu pentru a susține esistinti'a în limb'a româna a mai multor nuanțe ale vocalei obscur, dintre cari celu puțin două, *ă* și *i*, trebuie să fia distinse în grafica, se închide desbaterea și se depunu următoarele amendamente:

1) Amendamentul suptscrisu de dnii Alesandri, N. Ionescu și I. Ghica: „Se va însemna cu accentul cir-

cumflexu atât *i*, *e*, cât și *a* totdeauna când aceste vocale sînt și alterate și accentuate, precum laudându, mormentu, veșendu^c.

2) Supt-amendamentul suptscrisu de dl Maiorescu: „Se lasa latitudinea ca se se însemneze fia cu semnul scurtărei, fia cu circumflex.

3) Amendamentul suptscrisu de dnii Laurianu, Sion, Baritiu: „Să se conserve tôte accentele introduse în limbile europene: *u*, *u*, *u*, cari facilita înțelesul: mută, mut'a, mută, mută, mutându, carte, parte, cărți, părți, mutămu, ved, veșî, vede, vedem, vedeți, veșendu^c.

Se pune la votu și se primește amendamentul de sus nr. 3, cașendu astfel celelalte două.

Se pune la votu și se respinge § 5 din redacțiunea comisiei.

Se citește § 6, privitor la finalul *u*.

Dupa o discuțiune, în care dnii Alesandri și Maiorescu, ceru suprimarea finalului *u*, de ore ce nu se aude, ier dnii Chintescu, Baritiu, Laurianu, Ionescu, ceru mănținerea lui din considerațiuni istorice și gramaticale, închișendu-se discuțiunea, se pune la votu și se primește urmatorul amendamentu propusu de dnii Laurianu, Fontianin și Chintescu: „În vorbele flexibile să se conserve *u* finalu: omu, bunu, socru, acru, macru, cultul, lucrul, plecu, dregu, facu^c cașendu astfel § corespunșetoru din redacțiunea comisiei.

Ședința se radica la 5 ore p. m.

Președința, **Carol**.

p. secretaru generalu **B. P. Hașdeu**.

M o d ' a .

Paris 23 junie.

În vēr'a acēst'a cele mai placute stofe vor fi: foulardul ușoru, mullul, satin imprimé, și o stofa de vēr'a mai noua numita „éru Linon^c”. Mai ales blondinelor le șede de minune bine, și într'atata corespunde perfectu modei mai noue, că e țesutu cu fire de auru. Satin imprimé asemenea aparține modei mai noue.

Colorile le pôte alege fia-cine dupa gustul seu; afara de modestele négr'a, verdea ca oleiul, brun'a, sur'a, véné't'a și verdea, se mai întrebunțéza și roș'i'a deschisa, véné't'a închisa etc.

Pe suprafața gasimu totdeauna figure abatetóre. Buchetele de flori, frunđiele și crengile aparu pe suprafața mai palida; figurele turcesci și persiane pe suprafața de colóre mai închisa.

*

Tôte modele incepu și se încheia cu esagerațiune. Damele au recunoscutu, că parazolele gigantice sînt tocmai așa de nepotrivate ca ventrarele (Fächer) mari, și au trecutu — la extremitatea cealalta. Ele întrebunțéza acuma niște parazole atât de mici ca o palma. Firesce, că acele nu corespundu, și că sórele le arde pré tare; inse ce se faci? Ast'a-i moda.

Ce e dreptu, aceste ventrare sînt fôrte frumosu facute. Pe ele se zugravescu niște flori și regiuni dragașe; se brodeza cu margele, cu auru seu cu fire de chenill; au ținetóre scumpe, si-apoi se — acat'ia de brâu. Damele aștép'ta pâna ce apune sórele, și apoi iesu la preumblare — cu vêntrariul la brâu.

*

Cât de cruțatóre sînt damele, se probéza și prin cestiuena nafrănilor. Pân'acuma ele se mulțamiau cu niște nafrămi, cari se puteau legă frumosu. Acuma nu mai e *chic*, ca nafram'a să fia mai scurta de doi metri. Aceste sînt de 40 cm. late și se facu din tull negru seu albu. Gatirea lor e cât se pôte de splendida.

Pentru orientare observămu, că aceste nafrămi lungi (cravattes en écharpe) nu se léga; cele două ca-

pete se tragu peste olalta a lene și de multe ori se anina în jos de brâu.

Antonie.

Biserica si scóla.

Pr. SSa Ioan Mețianu, episcopul Aradului, facu în septemân'a trecuta visitațiune canonica în o parte a diecesei sale, și anume în protopresbiteratele Chișineu și Oradea-mare. Visitațiunea se începù în opidul Șimand, de unde se continuă prin Șiclău, Socodoru, Chișineu, unde Pr. SSa fu óspele archiducelui Iosif. Aice și pretotindene zelosul episcopu fu întimpinatu cu celu mai mare entusiasmu. — Apoi întră în protopresbiteratul Orădiu-mari, unde poporul par că voiă să emuleze cu celu din părțile Aradului în esprimarea bucuriei sale; banderii de calareti și arcure de triumfu așteptau în tôte comunele pe ilustrul óspe, și mai ales prin comunele Husaseu, Giriș, Totu, Bator primirea a fost stralucita, poporul vedea împlinindu-se o dorința seculara a sa, căci de o suta de ani episcopul seu n'a facutu în acele părți visitațiune canonica. Din Bator Pr. SSa se duse la Talpaș, de acolo la Vadaș, Cinteiu, unde avea să sântéscă și o biserică, și avu a-si încheiá visitațiunea la la Comlausiu, spre a se rentorce apoi la reședința sa.

Dieces'a Orădiu-mari. *Serbatorile Rusalielor* se serbara în catedrala cu pomp'a îndatinata; în ăiu'a prima celebră ênsusi Pr. SSa episcopul diecesanu, rostindu și o predicatiune cătra numerosii credinșiosi; a două și Pr. SSa celebră, dupa datina, în biseric'a rutena din locu, care nu fu destul de mare spre a cuprinde pe toti cei ce dorira a participá. — *Dl Ioan Szabó*, parocu în comun'a Trie, s'a dispusu la stațiunea Galos-Petri. — *Catedr'a* de limb'a și literatur'a romăna la gimnasiul din Oradea-mare, devenita vacanta prin numirea de protopopu în Leta-mare a dlui Iustin Pappfy, precum auđimu se va curentá în curênd.

Din mass'a repausatului episcopu Papp-Szilágyi la 23 l. c. s'a facutu prim'a împarțire de cătra tribunalul din Oradea-mare. Mass'a împarțita în trei, între fiscu, rude și fonduri diecesane, aceste de ocamdata primira: fondul preoților deficienți 11,494 fl., gimnasiul din Beiusiu 9660 fl., fondul școlei de fetițe din Oradea-mare 4830 fl., seminariul gr. c. oradanu 1449 fl., fondul liturgiilor 241 fl., biseric'a gr. c. din Beiusiu 150 fl. Au mai remasu inca 43,000 fl., cari se vor împarți mai târđiu dupa decurgerea unor procese dubioșe.

Pentru Andreiu Mocioni s'a ținutu la Lugoșu în 16 l. c. parastasu în biseric'a gr. or., celebrându protopopul Peșteanu, dupa care preotul r. d. Mihaiu Pocreanu ținu o cuvêntare ocașionala. Unu publicu numerosu asistă la acestu actu de pietate față de memori'a unui bravu vlastaru al națiunii. Adaugemu aice, că cât mai curênd vom publicá portretul și biograf'ia lui Andreiu Mocioni.

Pentru vacantul protopresbiteratu gr. or. al Aradului au recursu șese ênsi, dintre cari sinodul protopresbiteralu ținutu în 10/22 l. c. a alesu respective a candidatu pe urmatorii dni: Constantinu Popovicu Aiudeanu parocu în Sămbateni comitatul Arad, George Vasilevicu protopresbiteru în Șiri'a și Petru Sucu asesoru referente la consistoriul din Oradea-mare, cari la votare întrunira cele mai multe voturi. Acestu trinaru se va presintă consistoriului eparchialu din Arad pentru alegerea, respective întarirea unuia.

Esamenele la școlele populare gr. c. romăne din Oradea-mare se ținura în ăilele de 24 și 25 l. c. În ăiu'a prima se ținù cu învetiaceii din cl. III și IV. Numerul acestora este, în cl. IV — 13, și anume 11 gr. c., 2 r. c.; în cl. III — 9, din cari 6 gr. c., 1 gr. or., și 2 r. cat. Pruncii au facutu din tôte studiile esamenul celu mai îndestulitoru, ceea ce face multa onóre veteranului învetiatoru dl Grigoriu Görög, carele a fa-

cutu așa vaza acestui institutu, încât de și sînt în locu mai multe școli unguresci, totusi în fia-care anu își dau mai multi parinti magiari pruncii în școl'a româna, pentru că aice se învêția mai bine decăt în cele unguresci. La esamenu asistă și Pr. Ssa episcopul diecesanu Mihaiu Pavel. A două a și se ținî esamenul cu învêțaciei din cl. I și II, al căror învêțatoru e dl G. Palu. Resultatul și aice a fost imbucuraturu.

Pentru învêțierea limbei unguresci se va deschide, între altele și la Arad, Clușu și Székely-Keresztur, unu cursu suplîntor; învêțatorii cari vor luâ parte, vor capetâ câte 70 cr. pe ȳ; dar se vor primî numai aceia, cari nu sciu nimica unguresce.

C e e n o u ?

Locuint'a de v'era a moștenitorului de tron, dupa cununi'a sa cu principess'a Stefania, va fi castelul Reichstadt, odinora locuint'a favorita a regelui Ferdinand. Lucrările de restaurare s'au și începutu. Parcul ce încungiura acestu castel e unul din cele mai frumoșe. La 1876 în castelul acesta a avutu locu întrevederea regelui Francisc Iosif cu împeratul Alesandru al Rusiei.

Sciri personale. *Di dr. Alesandru Matlekovics,* pân'acuma consiliaru ministerialu, fu numitu substitutu de secretaru de statu la ministeriul de agricultura, comerțu și industria. — *Di C. A. Rosetti,* președintele camerei deputaților României, a plecatu în străinătate pentru cautarea sănătății sale. — *Di I. C. Bratianu,* președintele consiliului ministerialu român, s'a întorsu la Bucuresci din caletori'a de inspecțiune ce a facutu în Români'a-mica. — *Di M. Cogalniceanu* a fost septemân'a trecuta în Constanti'a; dsa a locuitu în frumoș'a casa ce are pe bulevardul „Elisabeta-Dômn'a”. — *Di V. Babes* se alla în Capolnașu, la dnii Antoniu, Alesandru și Eugeniu Mocioni, unde a mersu din Foen, cu Petru Cernovițiu, tatal veduvei lui Andreiu Mocioni. — *Di C. Esarcu,* ministrul reședinte al României pe lângă curtea Greciei, a sositu la Bucuresci.

Diet'a s'a închis și formal. Ceremoni'a ast'a s'a facutu la 21 l. c. prin unu rescriptu regescu, care încheiâ sesiunea acest'a și totu-odata convocă pe cea urmatore pe 25 septembrie.

Telefonu la Bucuresci. Cetimu în „Românul”: La biuroul centralu telegraficu s'a aședatu unu telefonu. Aparatul constă dintr'o mica cutia fôrte cocheta care e ficsata pe unu parete, în partea de sus ce are două clopotițele, cari se facu să sune prin ajutorul unei manivele, spre a însciintâ pe primitoru de începerea conversațiunii; în partea de jos este o deschîțetura, în dreptul căreia trebuie să vorbêșca transmiteturul și puțin mai sus, legatu de cutiutia prin două șireturi este unu cornu la care se pune urechi'a, spre a auđi respunsul. Esperienti'a se va face mâne între biuroul centralu telegraficu și Cotroceni.

Din Șomcuta-mare ni se scrie: Recel'a despre care v'am scrisu în rëndul trecut, n'a stricatu multu. Timpul e fôrte bunu. Plôia capetâmu totu atunci când trebuie. Cucuruzul e peste așteptare frumosu. Bucate de tòmna vom avé puține, iera pome numai de lécu. Fênu înca se arata puçinu pâna acum. Ovesele sînt frumoșe. Pretiul bucatelor pe piaçia scade, căci se aducu multe bucate din Ardealu. Sementi'a de cânepa a fost cu câte 3 fl. mert'a. Ce va urmâ vom vedé și ve voiu împartași.

Trei-deci și două ore spënduratu. Bancarul francesu Philipparte petrece la băile Mehadiiei. Posițiunea pitorêșca a acestor băi i-a placutu și o admira fôrte multu. Într'o ȳ el plecă pe munte, însoțitu de alti doi consoçi. Potecuti'a pe munte devine din ce în ce mai îngusta și preumblatorii remănu unul câte altul. Philip-

parte, puțin miopu, eră cel din urma, și în curiositatea ce avu să caute profunditatea prepastiei, ameti și cađu într'ens'a. Cei doi amici înaintase înse departe pe munte, fără să caute în urma s'eu să scia ce s'a întemplat. Numai ajunsi pe colin'a muntelui, bagara de s'ema, că consoçiul lor a disparutu; il cautara pretotindene, dar însedar. Astfel trecu o nôpte. A două a ȳi autoritatea locala fu însciintâta și porni catanele pe munte, cu căliva țerani din vecinetatea muntelui. Optu ore cautara însedar. Atunci unu cîobanu plecă singuru pe potec'a muntelui și avendu privirea ficsata în lungul prepastiei, de odata i se presintă vederii o bucata din haine și apoi unu corpu. Numai decăt se adusera frângii, le legara un'a de alt'a, cîobanul cobori în prepastia, il legă și il traseră. Eră Philipparte scosu mai multu mortu. Catanele și țeranii i detera rachiú, il frecara, și intramându-se, il duseră la băi. Philipparte cađendu în prepastia, a remasu spënduratu de vêrful brađilor; nici o vulnerare nu a suferitu decăt puține sgarieturi pe obrazu. Cîobanul a fost recompensatu de d'ensul cu 5000 franci.

Plôia cu piêtra. Cetimu în „Mesagerul Brailei”: Dumineca nôpte, la 25 maiu, (6 iunie) în mai multe localități din județul nostru a cađutu piêtr'a în cantitate așa de mare, că a nimicitu semenaturile cu totul. A fost o adevărata distrucțiune. Astadi, drumul dela Braila-Focșani presinta caletorului unu spectacolu fôrte tristu, a remasu pamêntul negru. La lanca, parte din Urlêșca piêtr'a a cađutu așa de multa, că a două a ȳi ômenii cu dificultate puteau merge; pamêntul eră acoperitu de o palma și presintă piciorului unu drumu asternutu cu petrișu. Locuitorii din mai multe comune au remasu fără esistenția, proprietarii, arendasii mai multor moși au simțitu pagube colosale. Acestu potopu, căci altfel nu-l putemu numi, costa multu pe județul nostru.

Sciri scurte. *Alegere de notaru* s'a facutu de currend la Suniogdu lângă Margita, în comitatul Bihariei, și în locul fostului notaru unguru, Bogdândi Sándor, care la fugitu, s'a alesu românul Gavril Blaga, pân'acuma adjunctu notarialu la Ceheiu. — *Focu grôznicu* a fost septemân'a trecuta la Homonna în Ungaria, care a prefacutu în cenușa 300 de edificie. — *Intre Bucuresci si Sinaia* a începutu să circuleze trenuri de placere, odata pe septemâna, duminica. — *Constantia* se înfrunșetîța; precum cetimu în „Far. Const.,” înca în v'era acest'a tôte stradele ce dau în bulevardul „Elisabeta Dômn'a” trebuiescu a fi regulat pavate s'eu șoseluite. Totu acolo s'a formatu și unu museu, la iniciativ'a perfectului. — *Comitetul din Sibiu* a adunatu pentru înundati sum'a de 3097 fl. 53 cr. — *Bene-Merenti* cl. I s'a acordatu dlui dr. A. Bernath pentru meritele și lucrările sale sciintifice și chimice. — *Viile dela Odobesci* în Români'a, unde se face vinul cel bun, cari se pareau cea mai mare parte stricate de gerul de asta i'erna, s'au îndreptatu, și promitu o recolta multiamitore. — *Grindina mare* a fost în septemân'a trecuta la Tinea lângă Oradea-mare. — *Tragerea loteriei la 19 iunie:* Viena 86, 43, 37, 5, 56; Grațiu 4, 71, 14, 24, 30; Timișor'a 29, 53, 42, 75, 22.

Necrologu. *Maria Grama,* veduvita Fritea, fostu parocu în Șimand, a încetatu din viêtia în Beiusu, la 19 l. c., în etate de 29 ani.

Cronic'a lunei.

Di D. Bratianu, precum scrie ênsusi în o epistola adresata ȳuariului „Timpul”, a fost primitu la Londra, la Paris și la Viena de toti ômenii politici cu o mare curtenia și în modul cel mai simpaticu și mai maguitoru pentru Români'a. Ce i s'a ȳisu, se pôte resuma în cuvintele urmatore: „N'aveți nevoie să ve dati multa ostenela ca să câștigati simpatiile nôstre pe cari le posedati, nici ca să ficsati asupra României atențiun-

nea noastră; căci, prin eroismul armatei vóstre și prin patriotismul și inteligențăa cu care ati condusu ale vóstre afaceri în grelele împregiurări ale anilor din urma, ati probatu lumii că sînteti totodată unu poporu bravu și civilizatu, ati forțiatu puterile europene, fără excepțiune, a ve stimă și a contă de aci înainte cu voi în toate proiectele și întreprinderile lor. Aveți dreptate a fi cu atăta mai mândri și mai încrezători în viitorul vóstru, că frumós'a pozițiune ce posedati astadi n'o datoriti de cât voue însi-ve^s.

Relațiunile dintre Români'a și Bulgari'a continua a fi cele mai rele, și diuarele bulgaresci „Bulgariu”, „Celocupna Bolgaria” și „Bolgarski Glas”, lupta în contra Românilor. Împregiurarea, că Români'a urmaresce cu atențiune rusificarea armatei bulgaresci, nu este de cât o urmare a acelor certuri. Pe d'asupra mai vine, că guvernul din Bucuresci a datu de niște agitațiuni bulgaresci prin Dobrogea, cari sînt alimentate de comitetele din Tulcea și Macin, și cari se prepara, ca la unu timpu datu să se alature la marele imperiu bulgarescu. De aceea s'au tramisu trupe spre Dobrogea și două regimente de cavaleria sînt staționate în fața Silistrei... Români'a are de gîndu să formeze optu regimente de Spahii, dupa modelul francesu, din locuitorii mahomedani din Dobrogea. Turcii, pe cari Româniii numai că nu-i pórtă în palme, vinu și se înscriu de buna voia. Fiindu unu ce recunoscutu, că elementul turcescu a datu totdeuna cei mai buni soldati, de aceea nu este de desconsideratu această întarire a armatei române, cu care Bulgarilor, deca se vor umflă în pene pîna a ațitîa tulburări în Dobrogea, le va paré reu a face cunoscințăa mai de aprópe. Din cele 135,000 puscii de sistemul Henry Martini, comandate pentru armat'a româna, au sositu la Bucuresci 70,000.

Serbările de independențăa Belgiei se începura în septemân'a trecuta în Brusela prin deschiderea expozițiunii naționale. La acest'a asistă și regele cu regin'a, ier public se urcă la 50,000. Ministrul Frère-Orban ținu cuvîntul de deschidere. Festivitatea independenței se va serbă la 16 iulie, pe când redatorii tuturor diuarelor de frunte din Europa se vor invită la Brusela, de unde se vor face excursiuni.

Amnesti'a generala! Acesta e evenimentul cel mare al septemănei. Guvernul francesu a depusu în camer'a deputatilor unu proiectu de lege prin care se acorda amnestia completa tuturor celor condamnatu pentru crime și delictu, cari sînt în legatara cu insurecțiunile din 1870 și 1871, precum și tuturor celor condamnatu pentru crime și delictu politice și de presa pîna la 19 iunie 1880. La desbatere însusi Gambetta a parasitu fotoliul de președinte și a ținutu o cuvîntare admirabila în favorul amnestiei, care apoi s'a și primitu cu imponenta majoritate.

Regin'a Spaniei, care — precum scriseramu — se afla în ajunul unui imbucuratoru actu familiaru, se simte fôrte bine. Din caus'a ferbintîelei mari, ea s'a mutat cu tóta cas'a sa în castelul Lagranja. Un'a din damele de onóre nu de multu fu tramisa la Paris, pentru ca să cumpere acolo unelte trebuincióse pentru baiatul sêu baiet'a care se va nasce.

Sciri straine. *Principele regalu al Portugaliei*, dupa cum scriu diuarele din Lisabona, se va casatori probabilmente cu o principessa rusa. — *Din America* se scrie, că sórtea celora ce se mutara din țér'a ungeresca acolo, e fôrte trista; meseriasii mai capeta de lucru, dar ceialalti moru de fôme; bietii slovaci, cari se mutara acolo din Trencin înca o ducu fôrte reu, căci fiindu ei slabi, numai în minele de carbuni se potu întrebuintă. — *Di Calimachi-Catargi* a notificatu la Berna consiliului federalu al Elveției independențăa României; dițele aceste va presintă lui Grévy, președintele repu-

blicei francese, scrisorile sale de rechemare. — *Di M. Cogalniceanu*, tramisu extraordinaru și ministru plenipotențaru al României la Paris, isí va ocupă postul dițele aceste. — *Adelina Patti* a datu de curênd în teatrul numitu „de la Gaité” în Paris doue-șeci și doue de representațiuni al căror venitu în totalu se urca la sum'a 655 mii franci din care vestit'a Diva împreuna cu Nicolini au primit drept lor 198 mii franci, adeca bagatela de aprópe 17,000 galbeni, câștigati în 22 de dițe. — *Principele Roland Bonaparte* sub-locotenentu în armat'a francesă și unicul fiu al principelui Petru Bonaparte, s'a logoditu și se va cunună în curênd cu o fiica a milionarului Blanc; sócr'a a cumperatu spre a servi de reședințăa insuratíeilor vil'a San Donato de lînga Florenția care aparținea mai înainte principelui Demidoff. — *Principes'a Zenaida Iusupof*, dupa cum s'a și spusu, logodnic'a principelui Alesandru al Bulgariei, scurtu timpu înainte de mórtea împeratesei tuturor Rusielor, a fost numita între domnișorele de onóre ale curtii împeratesci; tot'odata regin'a-muma a Bavariei a numitu pe principes'a Zenaida dómna de onóre a marei cruci a ordinului Theresia. — *George Eliot*, vestit'a scriitoare de romanuri și veduv'a vestitului biografu al lui Goethe, s'a maritatu cu unu tineru și bogatu bancheriu, carele se numesce Cross; George Eliot e tinerica de totu, numera actualmente 60 de anișori.

Dare de séma

despre venitele și spesele balului tinerimei române ținutu în Budapesta în 24 febr. 1880 st. n.

(Urmare si fine.)

Din Romani'a.

I. Bucuresci: Alteti'a Sa Regala Carol I. Domnul României 500 franci, dl N. Bozianu 20 lei.

II. Din Craiova prin dl colect. Ioan Joe Pușcariu: Dd. Godin 5 franci, Michel 2 fr., Braha 5 fr., Fiu 5 fr., Cîucuidra 3 fr., I. T. Chetianu 5 fr., Stefan I. Vlesi 5 fr., Maurus 1 fr., Semproniu Pauper 1 fr., Confucius 1 fr., Mirmicofagus 1 fr., Bulocceanu 1 fr., Em. Saran 10 fr., Nanus 1 fr., Marióra 1 fr., Joe 3 fr., frati Benuemistii 2 fr. Sum'a: 52 lei.

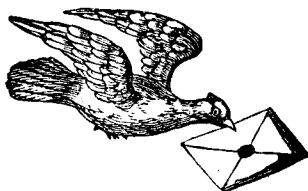
Din Slatina prin dl colectante D. Jovitîa ing.: Dd. Demetriu Jovitîa 16 fr. 50 bani, C. Cs. Brandza 5 fr., dn'a Anastasia Landrok 3 fr. 70 b., V. M. Lazaru 15 fr., Teodor G. Peteanu 2 fr., Teodor Lempp 2 fr., George Cromida 3 fr., Demeter Genger 2 fr., George Giuca 11 fr. 10 b., Aldia 2 fr., Huss 2 fr., Knobloch 2 fr., Stojan N. Hagiennoff 5 fr., Petreanu 3 fr. 70 b. Sum'a cu totul 75 lei noi.

Budapesta în 24 maiu 1880.

Iosif Vulcanu,
presedintele comit.

Ioan Metianu,
notariul comitetului.

Post'a redacțiunei.

Abonamintele pe treiluniul jul.—sept. sêu pe semestrul jul.—dec. se potu face deja. Prețurile sunt însemnate în fruntea foii nóstre.

Belcesci. În epistola n'amu gasitu nici unu banu. „Siedietóra” cóssta la dv. pe unu anu 3 fl.

Beiusi. Din „Panteonul Românu” nu mai avem nici unu esemplaru, de vr'o 5 ani, precum s'a si anunțiatu mai de multe ori.

Diuarele din Romani'a sunt rugate a nu ne mai tramite esemplarele de schimbu la Budapesta, ci la Oradea-mare prin **Brasiovu**.

Proprietaru, redactoru respundietoru si editoru :

IOSIF VULCANU.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
A conservá frumseti'a tineretiei

pana la adancile be-
 tranetie
 e problem'a de viétia
 a fia-carei
f e m e i .

Asia atérna de cea mai
 ingrigita cultivare a pe-
 litiei. Conservarea curata
 si delicata a zecsteia,
 inretinerea ei in finétia
 si freschetia, — stirpírea
 petelor, a rosetiei, a pis-
 truelor si a tuturor peta-
 rilor pelitiei, precum mai
 ales nímicierea repentina
 si durabila a cretielelor,

se póte efeptuí deosebitu prin escelent'a si atat de suprin-
 dietórea in efectu

RAVISSANTE

(du dr. Lejosse à Paris.)

unicul nestruciosu preservativu peneru cultivarea pelitiei,
 esaminatu oficialminte. Celu mai preciosu secretu de toaleta
 al damelor elegante din Paris, Londra, Viena si Budapesta,
 conservarea freschetiei din tineretie si la betranetie: s'a pro-
 batu prin mii de esemple cá bunu, de aceea, cá primu-mij-
 locu de infrumsetiare, nu póte sé lipsésca de pe més'a de
 toaleta a nici unei dame.

Pretiu unei sticle originale mari fl. 2.50) cu indrumare de
 Pretiu unei sticle originale mici fl. 1.50) intrebuintiare.

**În mare și în micu se afla de vënduare în
 calitate originala și se póte comandá prin epis-
 tola în principául magazinu centralu în Bu-
 dapesta városházter 9 sz. în parfumeri'a
 FRIDERICEI SVAR CZ.**

PENTRU PETRECERI.

**Patu animatu le-
 ganatoru incianu in**
 cutia 4 fl. 50 cr. —
 6 fl. 50 cr., cu scân-
 durele de feru 14 fl.
 50 cr. **Puska Flobert'**
 fara pocnire, peneru
 tinta si paseri 12, 14,
 18, 24 fl. la acéstu 100
 de ampluturi dela 50

cr. — 1 fl. 80 cr. Tabla de tinta din feru cu figura ce sare afara
 si cu tréscu 9 fl. papusi de cugle 2 fl. 25 cr. Globurelu lignum
 sanctum dela 1 fl. 40 cr. — 4 fl. Iocu Ang. Croquet 18—25 fl.
 Jocu de cercu, duzin'a 2. 40. Bila de gummi dela 20 cr. 1 fl. Scule
 de pescuitu, cárlige cu sinoru dela 10 cr. — 1. 80., mregi, bastóne
 de pescuitu 1—16 fl., musci ademenitóre cu carligu duz. 80 cr.
 Aparatul completu de turna a lui dr. Schreiber cu scola 15 fl.
 Singuratiche **instrumente de turna** in marime dorita peneru scoli.
Scrínciobu peneru copii 13. 50. Chil'a globurilor de turna 30 cr.
 Lampióne de hartia colorata peneru iluminarea festivitátilor de
 gradina, lade musicale de harmonium cu 5-7 piese 12—16 fl.,
 lada mnsicala peneru d'a invetiá paseri 9—11 fl. Hartia de cigaretta
 Moskow cea mai buna, cu sugatóre, peneru a pregatí cigarette
 ieftine dupa placu 100 de bucati 35 cr. La aceste pregatitoru
 30 cr. Masina peneru gatirea acelora ca'n fabrica 3 fl. Trimbítia
 harmonica accordeon tremolo cu decoratiune 7 fl., mai mare cu
 contra basse 15—21 fl. Calugaru care prevestesce timpul 40 cr., cu
 termometru 1. 25—2 fl. Colivia de paseri cu mesutia 8—14 fl.
 Mese de flori 8—20 fl. Vase de ficu cu stelagiu 5—9 fl. Ventraru
 japanezu 20 cr. Ventraru de moda 1—25 fl. Parfumu nou de la-
 crimióre, fórtu iubit 1. 20. **Nou! Orologiu Remontoir de busunaru,**
 solidu, adeveratu Nickl, durabilu si bine umblatoru, cu dóue acoperi-
 tóre, se póte trage fára cheia, nu este esputu stricaciunii, —
 aretatoru se póte îndreptá fára deschidere, 10 fl. Il potu reco-
 mandá orologerilor spre a-l vedé; déca n'ar coresponde, me oferu
 a rentórcé dupa 8 díle si banii. La comande se alatura curantu de
 pretiuri ilustratu. (3—4)

Teodor Kertész,
Budapesta, Dorottya utca 1.

Nu ne mai trebuie argintul scumpu,

cáci în privintia acést'a avemu unu surogatu multu mai ieftinu. De o parte prin procurarea **estraor-
 dinaru ieftina** a materialului, de alta prin puterea de lucru buna și ieftina, **fabric'a întrunita de
 articoli de argintu britanicu** a reesítu sé învinga tóte fabricele de asemenea calitate, atât in pri-
 vintia pretiului, cât și in a calitatii.

Avantagiul fabricatelor nóstre consiste mai ales în aceea, cá articoli nostrii nu stau înde-
 reptul adeveratului **argintu**, de óra-ce nici nu sânt stricacióse, nici nu-si schimba colórea, și nu se
 tocescu; acestu argintu britanicu e albu, și remâne todeauna asemenea **argintului adeveratu**; mai
 departe, sântemu în positiunea d'a puté vinde urmatórele **40** de obiecte, cari pan'acuma costau 35
 fl., **cu pretiu fabulosu de 9 fl. 50 cr.**, tramiéndunise sum'a, séu cu rambursa postala și anume:
 6 escelente cuíte de mésa cumanchiu de argintu britanicu și cu adeveratu taišu englezescu;
 6 fureutié de cele mai fine, din argintu britanicu, în o bucata;
 6 lingure de máncautu, din argintu britanicu, massive;
 6 „ de cafea „ „ de calitatea cea mai buna, massive;
 6 rasle, din argintu britanicu, de calitatea cea mai buna;
 1 lingure de scosu sup'a „ „ „ „ massive;
 1 „ „ laptele „ „ „ „ „
 6 tasse englese Victoria, canitate finu;
 2 feșnice pompóse de salon

Tóte aceste 40 de piese sânt gatite **din celu mai finu si mai solidu argintu britanicu,**
 și pretiu lor în locu de 35 fl, e

n u m a i

9 florini 50 cruceri.

Comandele prin epistole sânt a se adressá cat mai ingraba astfel:

Az egyesült **Britania-Ezüstárúk** gyári raktárába, Budapest, városházter 9 sz. Harisch-Bazár.